

ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN SALDIRGANLIK DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ

*Omer Halisdemir University Determination of The Levels Of Vulnerability Of Physical
Education and Sports School Students*

Yrd.Doç.Dr. Hüdaverdi MAMAK

Ömer Halisdemir Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Niğde/Türkiye

Yrd.Doç.Dr. Mehmet DALKILIÇ

Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, m.dalkilic@hotmail.com, Kilis/Türkiye

Mamak, H. & Dalkılıç, M (2017). "Ömer Halisdemir Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin
Saldırganlık Düzeylerinin Belirlenmesi", Vol:3, Issue:15; pp:419-423 (ISSN:2149-8598)

ARTICLE INFO

Article History

Makale Geliş Tarihi

Article Arrival Date

30/08/2017

Makale Yayın Kabul Tarihi

The Published Rel. Date

13/09/2017

Anahtar Kelimeler

Saldırganlık, Spor, Sporcu,

Beden Eğitimi

Keywords

Aggression, Sports, Athlete,

Physical Education

ÖZ

Bu çalışmanın amacı Ömer Halisdemir Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin saldırganlık düzeylerinin belirlenmesidir. Çalışmanın evrenini 2016-2017 yılında Ömer Halisdemir Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencileri oluştururken, örneklemini 2016-2017 yılında Ömer Halisdemir Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda okuyan 100 öğrenci oluşturmaktadır. Bu çalışmada veri toplama aracı olarak İpek İlter (Kiper) tarafından hazırlanmış olan 42 maddelik saldırganlık envanteri kullanılmıştır. Verilerin analizi SPSS 22,0 paket programı ile yapılmıştır. Öncelikle her bir bireyin her bir alt boyuta ve genel saldırganlık düzeyine ilişkin toplam puanları bulunmuştur. Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin % 11'i 21 yaşında, % 15'i 22 yaşında, % 29'u 23 yaşında, % 25'i 24 yaşında, % 5'i 26 yaşında; % 65'i erkek, % 35'i bayan olup, % 32'si 3. sınıf öğrencisiyken, % 68'i 4. sınıftadır. Öğrencilerin yaşları, cinsiyetleri ve sınıf düzeyleri ile saldırganlık tutumları arasında $p<0,05$ düzeyin istatistiksel anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

ABSTRACT

The aim of this study is to determine the level of aggression of Ömer Halisdemir University School of Physical Education and Sports students. Ömer Halisdemir University Physical Education and Sports High School students constitute the universe of the work in 2016-2017, while the sample is composed of 100 students studying at Ömer Halisdemir University Physical Education and Sports College in 2016-2017. In this study, a 42-item aggression inventory prepared by İpek İlter (Kiper) was used as data collection tool. The analysis of the data was done with SPSS 22.0 package program. First, each individual has a total score for each sub-dimension and general aggression level. According to the research results, 11% of the students were 21 years old, 15% were 22 years old, 29% were 23 years old, 25% were 24 years old, 5% 65% are male, 35% are female, 32% are third year students and 68% are fourth year students. There was no statistically significant difference in $p<0.05$ between age, gender and class levels of students and aggression attitudes.

1. GİRİŞ

Sporda ve günlük hayatımızda önemli bir yer tutan saldırganlık olgusunu araştırırken amacımız farklı branşlarda spor yapan bireylerin saldırganlık düzeylerini betimsel olarak incelemektir.

Sporda şiddet eskiye oranla hızlı ve daha şiddetli bir şekilde artış göstermeye başlamıştır. Yapısal, çevresel, sosyal ve bilişsel değişkenler grubu, izleyici şiddetiyle birleşerek sporda tehdit oluşturmaya başlamıştır. Özellikle seyirci şiddeti çoğu uluslarda devam eden evrensel bir sorundur (Balcioglu, 2001).

Sportif ortam, saldırgan davranışın model alınması veya taklit edilmesi, daha doğru bir ifade ile öğrenilmesi için de uygun bir ortamdır. Çünkü seyirci diğer sporcular televizyon karşısındakiler, sahadaki sporcuların birbirlerine gösterdiği saldırgan davranışları izlemektedirler (Kozcu, 1984).

Bugün saldırgan davranış, toplumumuzda tatsız ve olumsuz yargı uyandıran bir kavramdır. Sertlik ve şiddet anlamıyla ayrılmaz bir şekilde bağlı durumdadır. Saldırganlığın bu yorumu, bu güne kadar saldırganlık için söylenmiş her şeyi etkiler ve elde edilen genel görüş, saldırganlığın kötü ve kontrol altına alınması gereken bir davranış olduğudur. Bu araştırmanın amaçlarında biri de saldırı için bir

değer yargısı belirlemek değil, daha çok saldırgan davranışları sporcularda neyin meydana getirdiğini bunun nasıl arttığını ve bu davranışın insan güdüsünün çok önemli bir bileşeni olup olmadığını analiz etmektir (Şahin, 2003).

2. MATERYAL VE METOT

2.1. Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı Ömer Halisdemir Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin saldırganlık düzeylerinin belirlenmesi

2.2. Evren ve Örneklem

Çalışmanın evrenini 2016–2017 yılında Ömer Halisdemir Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencileri oluştururken, örneklemini 2016–2017 yılında Ömer Halisdemir Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda okuyan 100 öğrenci oluşturmaktadır.

2.3. Veri Toplama Aracı

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak İpek İlter (Kiper) tarafından hazırlanmış olan 42 maddelik saldırganlık envanteri kullanılmıştır.

2.4. Verilerin Analizi

Verilerin analizi SPSS 22,0 paket programı ile yapılmıştır. Öncelikle her bir bireyin her bir alt boyuta ve genel saldırganlık düzeyine ilişkin toplam puanları bulunmuştur. Kuramsal olarak her bir alt boyutta, her soruya bana çok uyuyor şeklinde yanıt veren denek +30, bana hiç uymuyor şeklinde yanıt veren denek ise -30 puan almaktadır. Ancak istatistiksel olarak eksi puanlar kullanılmayacağından dolayı ve sıfır sayısının da istatistiksel analizde sorun yaratacağı düşüncesiyle her toplam puana 31 sayısı ilave edilmiştir. Bu sayede her bir alt testten alınan puan 1, en yüksek puan 61 olmaktadır.

Elde edilen puanlar arasında fark olup olmadığına bakmak için parametrik yöntemlerden t-testi testi ile ANOVA Testi kullanılmıştır ve 0,05 düzeyinde anlamlı olup olmadığı incelenmiştir.

3. BULGULAR

Tablo 1. Araştırmaya katılan öğrencilerin kişisel bilgileri

		N	%
Yaş	20	1	1,0
	21	11	11,0
	22	15	15,0
	23	29	29,0
	24	25	25,0
	26	5	5,0
	30	3	3,0
Cinsiyet	Erkek	65	65,0
	Bayan	35	35,0
Sınıf	3	32	32,0
	4	68	68,0

Tabloya göre öğrencilerin % 11'i 21 yaşında, % 15'i 22 yaşında, % 29'u 23 yaşında, % 25'i 24 yaşında, % 5'i 26 yaşında; % 65'i erkek, % 35'i bayan olup, % 32'si 3. sınıf öğrencisiyken, % 68'i 4. sınıftadır.

Tablo 2. Öğrencilerin yaşları ile saldırganlık tutumları arasındaki ilişki

VARYANSIN KAYNAĞI	KARELER TOPLAMI	df	KARELER ORTALAMASI	F	P
GRUPLAR ARASI	3,899	7	,557	1,705	,117
GRUPLAR İÇİ	30,047	92	,327		
TOPLAM	33,946	99			

Tablo 2’de katılımcıların yaşları ile saldırganlık tutumları arasındaki ilişki incelenmiştir. Bulunan sonuçlara göre araştırmaya katılan öğrencilerin yaşları ile saldırganlık tutumları arasında $p < 0,05$ düzeyin istatistiki anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

Tablo 3. Öğrencilerin cinsiyetleri ile saldırganlık tutumları arasındaki ilişki

	N	X	SS	SH	F	t	p
Erkek	65	2,77	,58	,07	,329	,692	,490
Bayan	35	2,69	,58	,09		,693	

Tablo 3’de katılımcıların cinsiyetleri ile saldırganlık tutumları arasındaki ilişki incelenmiştir. Bulunan sonuçlara göre araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetleri ile saldırganlık tutumları arasında $p < 0,05$ düzeyin istatistiki anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

Tablo 4. Öğrencilerin sınıf düzeyleri ile saldırganlık tutumları arasındaki ilişki

	N	X	SS	SH	F	t	p
3. Sınıf	32	2,64	,41	,07	5,737	-1,264	,209
4. Sınıf	68	2,79	,64	,07		-1,478	

Tablo 4’de katılımcıların sınıf düzeyleri ile saldırganlık tutumları arasındaki ilişki incelenmiştir. Bulunan sonuçlara göre araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf düzeyleri ile saldırganlık tutumları arasında $p < 0,05$ düzeyin istatistiki anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

4. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmanın amacı Ömer Halisdemir Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin saldırganlık düzeylerinin belirlenmesidir. Çalışmanın evrenini 2016–2017 yılında Ömer Halisdemir Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencileri oluştururken, örneklemini 2016–2017 yılında Ömer Halisdemir Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu’nda okuyan 100 öğrenci oluşturmaktadır.

Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin % 11’i 21 yaşında, % 15’i 22 yaşında, % 29’u 23 yaşında, % 25’i 24 yaşında, % 5’i 26 yaşında; % 65’i erkek, % 35’i bayan olup, % 32’si 3. sınıf öğrencisiyken, % 68’i 4. sınıftadır. Öğrencilerin yaşları, cinsiyetleri ve sınıf düzeyleri ile saldırganlık tutumları arasında $p < 0,05$ düzeyin istatistiki anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

Saldırganlığı tetikleyen faktörler göz önüne alındığında lise çağlarında olan hemen her öğrencinin bu özelliklere meyil ettiğini söylemek mümkündür. Buna en somut örnek tüm ergenlerin istedikleri takdirde şiddet araçlarına kolaylıkla ulaşabilmeleridir. Bunun yanında aile ve çevre ortamı da öğrencilerin saldırgan davranış düzeylerini etkilemektedir. Saldırganlığın daha çok engellenmelerden kaynaklandığı düşünülürse, yurdumuzda ergenlerin saldırganlık nedenlerinden en önemlisinin bu olduğu anlaşılabilir. Toplumumuzun gelenek ve göreneklerinin ergen ve gençleri sınırlayan bazı özelliklerinin olması, engellenme durumunun ortaya çıkması ve yoğun olarak yaşanması söz konusudur.

Gençler özellikle arkadaşları arasında ve çevrelerinde sivrilmek, isim yapmak, prestij sahibi olmak gibi nedenlerden ötürü saldırgan davranışlar sergiledikleri bilinmektedir. Araştırmadan da anlaşılacağı gibi anne-baba eğitim durumları ve ekonomik farklılıkların dahi toplumsal değerleri aşamadığı anlaşılmaktadır. Toplumumuzda eğitim düzeyi yüksek olan aile çocuklarının da çevrelerinde başarılı ve prestijli görünebilmeleri için saldırganlığa başvurmaları, ailelerin çocuklarıyla yakından ilgilenmedikleri gerçeğini ortaya koymaktadır. Gerçek bunun tam tersi olmalıdır. İnsanlar çevreye zarar vererek, saldırganlaşarak kendilerini ispatlama yollarına başvurduklarında alternatiflerinin olmadığı düşünülebilir. Buradan yola çıkarak öğrencilerin sporla ilişkilerinin daha sağlam zeminlerde ve rekabet ortamında yürütülmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Sportif faaliyetler öğretmenler ve veliler tarafından ezici bir unsur olarak algılanmamalı aksine gençlerin kendilerini geliştirebilmeleri yönünde aktiviteler olduğu anlatılmalıdır. Ankette öğrencilerin kendilerine önem vermelerinin kriteri olarak başarının önemi ortaya çıkmıştır. Öğrenciler daha önce de değinildiği gibi değerli ve popüler olabilmek için başarının vazgeçilmez olduğunu savunmaktadırlar. Başarı anlayışı kişiden kişiye değişmektedir. Normalde sportif aktivitelerde aranan ve kabiliyetli gençler başarılı olarak nitelendirilmeleri gerekirken, saldırgan tutum gösterenler daha popüler olabilmektedirler. Öğrencilerin çoğu kavga ve

çatışmalardan kaçınmadığını ve insanların iyiliksever olmadıklarını belirtmişlerdir. Bu görüşün spor ve günlük hayatta farklı anlamlara geldiği unutulmamalıdır. Sporda hoş görülen birçok davranış, sportif faaliyetin konsepti içinde kabul edilebilirken günlük yaşamda kabul görmesi mümkün değildir.

Sportif faaliyetlerde görülen şiddet ve saldırganlık ile günlük yaşamda görülen saldırganlık arasında çok bariz farklılıklar bulunmaktadır. Sporcu sahada yapacağı herhangi bir saldırganlığın nasıl cezalandırılacağını önceden tahmin etmekte ve sonucuna katlanmayı başta kabul etmektedir, ancak günlük yaşamda saldırganlığın sonucu karakol, mahkeme ve hapisaneler de sonuçlanmaktadır. Ancak bu durum sporda saldırganlığı hoş göstermez. Sadece sporcuların birbirlerine karşı gösterdikleri saldırganlık tutumunun saha içerisinde kaldığı ve gerekirse yetkili merciler tarafından cezalandırıldığı dile getirilmektedir. Sporcu sahada yapacağı hareketin avantajını ve getirilerini hesaplamakta ve ona göre davranmaktadır. Sporcuların bu tip davranışlarının altında yatan farklı nedenler vardır. Bunların dışında takımdan sorumlu kişilerin bu yöndeki telkinleridir. Kazanmak için her yolu haklı gören bir sporcu karşısındakileri her ne pahasına olursa olsun durdurma düşüncesi içerisinde girebilmekte ve bu düşünce zarar verici saldırgan tutumlara dönüşebilmektedir.

Saldırganlığı tetikleyen faktörler göz önüne alındığında lise çağlarında olan hemen her öğrencinin bu özelliklere meyil ettiğini söylemek mümkündür. Buna en somut örnek tüm ergenlerin istedikleri takdirde şiddet araçlarına kolaylıkla ulaşabilmeleridir. Bunun yanında aile ve çevre ortamı da öğrencilerin saldırgan davranış düzeylerini etkilemektedir. Saldırganlığın daha çok engellenmelerden kaynaklandığı düşünülürse, yurdumuzda ergenlerin saldırganlık nedenlerinden en önemlisinin bu olduğu anlaşılabilir. Toplumumuzun gelenek ve göreneklerinin ergen ve gençleri sınırlayan bazı özelliklerinin olması, engellenme durumunun ortaya çıkması ve yoğun olarak yaşanması söz konusudur(Alkan, 1993).

Gençler özellikle arkadaşları arasında ve çevrelerinde sivrilmek, isim yapmak, prestij sahibi olmak gibi nedenlerden ötürü saldırgan davranışlar sergiledikleri bilinmektedir. Araştırmadan da anlaşılacağı gibi anne-baba eğitim durumları ve ekonomik farklılıkların dahi toplumsal değerleri aşmadığı anlaşılmaktadır. Toplumumuzda eğitim düzeyi yüksek olan aile çocuklarının da çevrelerinde başarılı ve prestijli görünebilmeleri için saldırganlığa başvurmaları, ailelerin çocuklarıyla yakından ilgilenmedikleri gerçeğini ortaya koymaktadır. Gerçek bunun tam tersi olmalıdır. İnsanlar çevreye zarar vererek, saldırganlaşarak kendilerini ispatlama yollarına başvurduklarında alternatiflerinin olmadığı düşünülebilir. Buradan yola çıkarak öğrencilerin sporla ilişkilerinin daha sağlam zeminlerde ve rekabet ortamında yürütülmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Sportif faaliyetler öğretmenler ve veliler tarafından ezici bir unsur olarak algılanmamalı aksine gençlerin kendilerini geliştirebilmeleri yönünde aktiviteler olduğu anlatılmalıdır. Ankette öğrencilerin kendilerine önem vermelerinin kriteri olarak başarının önemi ortaya çıkmıştır. Öğrenciler daha önce de değinildiği gibi değerli ve popüler olabilmek için başarının vazgeçilmez olduğunu savunmaktadırlar. Başarı anlayışı kişiden kişiye değişmektedir. Normalde sportif aktivitelerde aranan ve kabiliyetli gençler başarılı olarak nitelendirilmeleri gerekirken, saldırgan tutum gösterenler daha popüler olabilmektedirler. Öğrencilerin çoğu kavga ve çatışmalardan kaçınmadığını ve insanların iyiliksever olmadıklarını belirtmişlerdir. Bu görüşün spor ve günlük hayatta farklı anlamlara geldiği unutulmamalıdır. Sporda hoş görülen birçok davranış, sportif faaliyetin konsepti içinde kabul edilebilirken günlük yaşamda kabul görmesi mümkün değildir(Kozcu, 1984).

Sportif faaliyetlerde görülen şiddet ve saldırganlık ile günlük yaşamda görülen saldırganlık arasında çok bariz farklılıklar bulunmaktadır. Sporcu sahada yapacağı herhangi bir saldırganlığın nasıl cezalandırılacağını önceden tahmin etmekte ve sonucuna katlanmayı başta kabul etmektedir, ancak günlük yaşamda saldırganlığın sonucu karakol, mahkeme ve hapisaneler de sonuçlanmaktadır. Ancak bu durum sporda saldırganlığı hoş göstermez. Sadece sporcuların birbirlerine karşı gösterdikleri saldırganlık tutumunun saha içerisinde kaldığı ve gerekirse yetkili merciler tarafından cezalandırıldığı dile getirilmektedir. Sporcu sahada yapacağı hareketin avantajını ve getirilerini hesaplamakta ve ona göre davranmaktadır. Sporcuların bu tip davranışlarının altında yatan farklı nedenler vardır. Bunların dışında takımdan sorumlu kişilerin bu yöndeki telkinleridir. Kazanmak için her yolu haklı gören bir sporcu karşısındakileri her ne pahasına olursa olsun durdurma düşüncesi içerisinde girebilmekte ve bu düşünce zarar verici saldırgan tutumlara dönüşebilmektedir(Balcıoğlu, 2001).

KAYNAKÇA

Alkan, T. (1993), Saldırganlık, Önyargı ve Yabancı Düşmanlığı, Nil Yayınları, 8.Baskı,İstanbul.

Balcıoğlu, İ. (2001), Şiddet ve Toplum, Bilge Yayınları, 45-46, 3. Baskı, İstanbul.

Kiper, İ. (1984). Saldırganlık Türlerinin Çeşitli Ekonomik, Sosyal ve Akademik Değişkenlerle İlişkisi. Ankara Üniversitesi.(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

Kozcu, Ş. (1984), Anaokulu Çocuklarında Saldırgan Davranışların ve Anne Tepkilerinin İncelenmesi, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ege Üniversitesi, İzmir.

Şahin, H.,M. (2003), Sporda Şiddet ve Saldırganlık, Nobel Yayınları, Ankara.